

[Indenrigsministeren]

I en tid, hvor de barske økonomiske realiteter tvinger os til at holde igen og til at prioritere mellem de mange forskellige ønsker til sygehusvæsenet, kan det naturligvis ikke undgås, at der i de enkelte amtskommuner opstår modsætninger i synspunkter, og at interessekonflikter skærpes. Det gælder også den løbende tilpasning af sygehusvæsenet, hvor ikke mindst sygehusenes geografiske nærhed tillægges stor, berettiget betydning.

Den debat, der mange steder i landet har været om det lokale sygehusvæsen, har utvivlsomt på den ene eller den anden måde haft en indflydelse på den sygehusplanlægning, som er foregået i de enkelte amtskommuner. Fremkomsten af en række protestforeninger, der f.eks. modsætter sig nedlæggelse af små sygehuse o.lign., kan imidlertid også tages som udtryk for noget andet, nemlig at der bestemt kan være behov for at skabe en væsentlig bedre dialog på et tidspunkt, hvor beslutningerne endnu ikke er truffet, for det kan jo ikke nytte noget, at den politiske debat foregår efter, at beslutningerne er truffet. Det, vi må sikre os her, er, at debatten foregår, før beslutningerne træffes, og jeg mener ikke, at den nuværende form for borgerindflydelse på sygehusplanlægningen i alle tilfælde fungerer tilfredsstillende. Det har vi jo også set, når vi læser aviserne om diskussionen rundt omkring.

Der synes ikke altid at være tale om en reel debat, hvor parterne er indstillet på at lytte til hinandens synspunkter, og hvor forskellige alternativer drøftes forud for beslutningernes endelige vedtagelse.

Det, der er vigtigt, er, at borgerne får en ægte følelse af, at deres synspunkter bliver hørt, og at de indgår i amtsrådets endelige overvejelser, og det er på den baggrund, jeg, så længe jeg har siddet som minister, har talt om og ytret sympati for en mere formaliseret borgerindflydelse på sygehusplanlægningen, f.eks. i form af indførelse af en offentlighedsfase el.lign. Befolkningen får herved en opfordring til at ytre sig på et tidligt tidspunkt og en sikkerhed for, at deres forskellige synspunkter i højere grad indgår i beslutningsprocessen.

Borgernes meningstilkendegivelser ville på den måde skifte karakter og ikke blot være udtryk for visse besværlige mindretalsgruppers særstandpunkter, men blive en ægte dialog mellem amtsrådets politikere og borger-

ne. Hvordan en sådan borgerindflydelse skal udformes, er det endnu for tidligt at udtale sig om. Dette spørgsmål indgår i en lang række af problemer omkring sygehusplanlægningen, som vi er begyndt at arbejde med i ministeriet ud fra den holdning, som jeg her har givet udtryk for.

Men jeg vil godt sige, at på forhånd er jeg i det arbejde lidt forbeholden over for meget snævre, centralt fastsatte og for omstændelige regler for en offentlighedsfase. Det må ikke blive et tungt system, da det let kan få en helt modsat effekt og begrænse den interesse og forståelse fra begge sider, som jeg i hvert tilfælde meget gerne vil fremme. Men jeg er meget lydhør over for konkrete forslag til en styrkelse af borgernes reelle indflydelse, også fordi vi som sagt har påbegyndt dette arbejde.

Gennem borgerindflydelse opnår man naturligvis som noget væsentligt at få hørt borgernes synspunkter, men lige så vigtigt er det imidlertid, at borgerne får en konkret information og bliver bekendt med amtsrådets synspunkter. Hvad er det for et grundlag, amtsrådet skal træffe sine beslutninger på? Meget ofte starter diskussionen, fordi disse ting ikke er klare for befolkningen og der dannes sig nogle myter. Det ville under alle omstændigheder være godt, om man havde et fælles udgangspunkt for diskussionen.

For hvis det ellers fungerer sådan, som det mange gange gør, at man mangler informationen, eller hvis man ikke får en højere grad af samstemmighed i udgangspunktet, bliver amtsrådet også tvunget til at argumentere for sine synspunkter i højere grad end i dag, fordi informationsniveauet hos borgerne så vil være højere, og det vil forhåbentlig kunne føre til en mere konstruktiv debat mellem borgerne og amtsrådet.

De aktive borgere, der vil deltage i dette arbejde, må nemlig også have forståelse for en anden ting, nemlig for de betingelser, som amtsrådet nu engang arbejder under. De må ligesom amtsrådet respektere, at den økonomiske situation sætter nogle grænser for, hvad der kan gennemføres. Der er i dag ikke mulighed for vækst, og der kan derfor kun gennem omstilling eller omprioritering frigøres midler til nye opgaver eller større kvalitet i sygehusvæsenet.

En større offentlighed omkring sygehusplanlægningen vil netop kunne have som